

Leidingdeel Jozua - Schets 2

Door de Jordaan naar Kanaän – Jozua 3 en 4

A) Doel

1. *Betekenis benoemen*

In deze schets komt het wonder van de overtocht door de Jordaan en de oproep om Gods daden te herdenken aan bod. Het is letterlijk een overgang van een oude situatie naar een nieuw bestaan, het land van de belofte.

2. *Actualiteit aangeven*

Christenen mogen net als de Israëlieten toen de daden van de Heere gedenken en onder de indruk komen van Zijn machtige daden. God ging in de ark voorop door de Jordaan. Volgen wij Hem waar Hij ook heengaat? Wat zijn onze gedenktekenen? Zijn dat de dingen die om Gods Koninkrijk gaan of om ons eigen leven?

3. *Christus centraal stellen*

In Jozua 3 zien we 'redding door het water' heen. Dit wordt ook in het doopformulier opgepakt, wanneer iemand wordt gedoopt. Ook in dit gedeelte zien we de redding die Christus heeft verworven, want wie volgde, kwam veilig aan de overkant.

B) Achtergrondinformatie

De plek Sittim (Jozua 3:1) was dezelfde plek als waar het volk overspel had bedreven met de Moabitische vrouwen (Numeri 25:1). Het vertrek uit Sittim kan dus ook als een overgang van het oude, zondige leven naar het nieuwe, reine leven worden gezien. Zeker met de doortocht door de Jordaan is er een moment in Israëls geschiedenis gegeven dat al die jaren van zonde, dood en gemor in de woestijn worden achtergelaten.

Het volk moet afstand bewaren tot de ark (3:3), omdat alleen de Levieten de ark mochten dragen. Niet iedereen kon zomaar vlakbij de verbondsark komen. De Heere reisde als het ware in de ark mee met het volk, een heel bijzonder en bemoedigend teken. Zolang de ark boven de Jordaan werd getild, kon het volk droogvoets oversteken. Het doet ook denken aan het gebed van Mozes in de strijd tegen Amalek: zolang hij zijn handen omhoog hield, verliep de strijd goed (Exodus 17:11). Het volk leerde zo des te meer afhankelijk te zijn van Gods zegen en aanwezigheid. In het Jodendom is er veel aandacht voor het onderwijzen en gedenken, bijv. op de sabbat en met Pesach. De vraag uit Jozua 4:6 en Jozua 4:21 heeft in de Joodse traditie ook een dergelijke plek gekregen. Wij als christenen zouden hier ook aandacht voor moeten hebben, om in (gezins)gezelschap de daden van God te overdenken en met elkaar te bespreken.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Leviticus 19;
- **Geloofsbelijdenis:** Doopformulier, HC zondag 25-27, NGB art. 43
Avondmaalsformulier, HC zondag 28-29, NGB art. 35
Formulier om ambtsdragers te bevestigen, NGB art. 30-31
- **Literatuur:** ds. P. den Butter – Jozua. Boek van Gods trouw
Ds. J. van Amstel – een beleefde band. Hoe ervaar jij Gods verbond?

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
<p>Alternatieve startopdracht Zoek een geschikt filmpje via Youtube op waarin iemand op een bijzondere manier ontkomt uit een doodlopende straat/steeg o.i.d., en trek de lijn door naar Jozua 3.</p>	<p>Alternatieve startopdracht Kies één of meerdere woorden uit deze geschiedenis uit en doe hier studie naar. Denk bijvoorbeeld aan de woorden heiligen, gedenken of gehoorzaamheid. Zoek met elkaar andere plaatsen in de Bijbel op waar dit woord gebruikt wordt. Geef aan de hand van de Bijbel een omschrijving van het woord en onderzoek op welke verschillende manieren of in welke verschillende situaties de woorden gebruikt worden. Neem voor deze opdracht een concordantie en eventueel ander naslagwerk mee.</p>
<p>Bijbel: Jozua 3 en 4 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is de ark, en wat betekende het dat die voorop door de Jordaan ging? 2. Waarom moeten er 12 stenen op elkaar worden gelegd? Wat betekent dit? Wat was Gods bedoeling hiermee? 	<p>Bijbel: Jozua 3 en 4 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zie Jozua 3:10, 4:14 en 4:24. Wat is het doel van een wonder als dit? 2. Een wonder en het gedenken van Gods daden gaan samen, zien we in deze hoofdstukken. Hoe verhoudt dit zich tot elkaar? 3. Wat wil het zeggen dat het hele volk door de Jordaan ging, maar dat er vanuit elke stam één man het gedenkteken oprichtte?

<p>Keuzevragen Vraag 1, 3, 5, 8, 9, 10 Opdracht gedenktekens</p>	<p>Keuzevragen Vraag 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10</p>
<p>Overige verwerking Maak zelf een gedenkteken, zoals ook al in de schets wordt aangedragen. Dit kan op heel verschillende manieren. Mogelijk ook met Bijbelteksten. Als je twee keer een verwerking wilt doen, kan je deze verwerking ook opsplitsen in een verwerking van het maken van het gedenkteken en één waarin jullie aan de slag gaan met Bijbelteksten. Het bedenkteken kan op papier gemaakt worden, maar ook met hout of ander materiaal. Zorg voor materiaal en geef het gedenkteken tijdens de Bijbelstudies over Jozua maar ook daarna een bepaalde plek in de JV-ruimte, zodat er aan terug kan worden gedacht.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Overige verwerking Maak zelf een gedenkteken, zoals ook al in de schets wordt aangedragen. Dit kan op heel verschillende manieren. Mogelijk ook met Bijbelteksten. Als je twee keer een verwerking wilt doen, kan je deze verwerking ook opsplitsen in een verwerking van het maken van het gedenkteken en één waarin jullie aan de slag gaan met Bijbelteksten. Het bedenkteken kan op papier gemaakt worden, maar ook met hout of ander materiaal. Zorg voor materiaal en geef het gedenkteken tijdens de Bijbelstudies over Jozua maar ook daarna een bepaalde plek in de JV-ruimte, zodat er aan terug kan worden gedacht.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>

D) Antwoorden en suggesties

Vraag 1

Houd rekening met het verschil in niveau en leeftijd binnen de groep, en zorg ervoor dat de vragen nog niet te veel de diepte in gaan. Het is bedoeld als 'opwarmer'. Probeer de situatie levendig te maken en herkenbaar, door voor te stellen alsof je zelf op dat moment in het legerkamp van Jozua woonde.

Vraag 2

Voorbeelden zijn de doortocht door de Rode Zee: ook daar was er een water, waardoor de Israëlieten met een vijand in de rug niet verder konden. In onze tijd kunnen mensen (individueel of als groep) ook vast komen te zitten, door heel verschillende redenen. Misschien dat iemand hierover iets wil zeggen. Merkte hij/zij hierin de aanwezigheid van God? Bracht diegene dichter bij

God? Dat is in ieder geval wel het doel van beproevingen (vgl. Jakobus 1).

Vraag 3

'Zich heiligen' betekent dat een mens zich moet ontdoen van vieze, onreine zaken. In Exodus 19 werd het volk ook al opgeroepen om dit te doen, dus kende men het gebruik al. Heiligheid is een rode draad in de wetgeving die het volk in de woestijn via Mozes van God heeft ontvangen (lees bijv. Leviticus alleen maar). Door andere kleding aan te doen en geen gemeenschap te hebben (vgl. Ex. 19:14-15) kon het volk zich des te nadrukkelijker op God richten. De gang van alledag werd aangepast. De Heere is een heilige God. Als wij Hem willen dienen betekent dat toewijding aan Hem en breken met zondige, onreine zaken. Onreinheid brengt scheiding tussen ons en Hem door onze schuld. Waar wijden wij ons aan toe? Een voorbeeld wat hierbij helpt is hetgeen wat Paulus in 1 Korinthe 9:24-27 aanhaalt. Voor het winnen van de wedstrijd is een atleet ook volkomen op die wedstrijd en de voorbereiding daarvan gericht. Hetzelfde moet het volk en moeten wij doen in dienst van de Heere.

Vraag 4

Maak duidelijk dat deze intocht meer is dan alleen een militaire tocht. Dat is te zien aan de afhankelijkheid van Gods geboden en Zijn wil: alleen daarnaar moeten Jozua en het volk luisteren. God vraagt steeds geloof en gehoorzaamheid. De intocht was eenmalig en ook een beperkte 'campagne'. Het doel was de vervulling van Gods belofte om een woonplek voor Gods volk te vestigen, waar zij Hem volkomen zouden dienen. Het geweld werd ook ingeperkt en was erop gericht om een land te veroveren waarin een volk God zou dienen, en dat God dat volk zou zegenen en rust, vrede en gerechtigheid zou aanbrengen. Dat was en is ook het grote doel van Gods schepping, al is dat door de zondeval diep verstoord geraakt. De scheiding tussen Gods volk Israël en de heidenen en hun afgoden anderzijds merk je duidelijk in een boek als Jozua. Onze 21^e-eeuwse achtergrond kan ook voor verlegenheid aan onze kant zorgen.¹ In de tijd en leefwereld van het Oude Testament werden de mensen veel vaker dan wij met dood en geweld geconfronteerd. Dat is ook de reden dat mensen in niet-westerse culturen (Afrika) zich dikwijls goed herkennen in wraakpsalmen (bijv. Ps. 70), terwijl wij ons daar ongemakkelijk over voelen.

Vraag 5

Publieke gedenktekens zijn er volop, bijvoorbeeld het monument op de Dam in Amsterdam. Misschien is er ook wel één in de eigen woonplaats? Wat maakt het belangrijk om dingen/gebeurtenissen te herdenken? Denk bijv. aan Dodenherdenking op 4 mei. Het is belangrijk

¹ Voor extra studie, zie de promotie van ds. A. Versluis, *Geen verbond, geen genade*, over het uitroeingsbevel in Deuteronomium 7.

om niet vergeetachtig te worden en te blijven leren van het verleden. Doop en Avondmaal zijn inderdaad ook gedenktekens. Het Avondmaal is ook letterlijk ingesteld door Christus, waarbij Hij gezegd heeft: 'Doet dat tot Mijn gedachtenis'. In de doop gedenken we dat God vanaf ons vroegste begin Zijn zegen en belofte aan ons heeft willen schenken en dat wij Hem toebehoren. Het roept ons op om tot Hem te komen en te leven in een nieuwe gehoorzaamheid. In het Avondmaal gedenken we de bittere dood van de Zaligmaker, Jezus Christus. Zijn lichaam en bloed is geschonken, want Hij heeft de zondelast willen dragen om mensen weer bij de Vader te kunnen brengen. Dat is toch zeker het gedenken waard, elke keer weer! Wat een wonder van genade. Probeer door te vragen of de jongeren daar iets van herkennen. Wat voor betekenis hebben doop en avondmaal in hun leven?

Vraag 6

Zowel Jaap als Elsbeth noemen een argument dat uit de Bijbel te herleiden is. Jaaps standpunt zou bijvoorbeeld uit Jozua 4:24 te herleiden zijn. We zagen ook al bij Rachab dat er ontzag kwam bij heidenen als zij gehoord hebben van Gods wonderdaden. Hoe God werkt, is voor ons echter niet na te rekenen. Zijn wil en wegen zijn voor ons ondoorgrondelijk. Daar hebben wij mensen geen zicht in. Dat is maar goed ook. Wij kunnen niet begrijpen waarom iemand wel of niet tot geloof komt door een wonder of een ander middel. Houd de vraag maar dicht bij je eigen hart: wat zou het ons brengen als we dit wonder uit Jozua 3 of een genezing van de Heere Jezus meegemaakt zouden hebben? Zijn wij in deze tijd misschien te nuchter en staan we (on)bewust niet open voor wonderen, valt het ons niet meer op of geloven we eigenlijk niet echt dat er nu nog wonderen kunnen gebeuren?

Vraag 7

Bedenk dat ambtsdragers gezanten zijn van de Koning van de Kerk, Jezus Christus. Daarom moeten we inderdaad gezag voor hen hebben. Al hoeven ambtsdragers ook niet ver boven ons te staan en zijn ze gewone mensen zoals wij. Ze mogen niet met eigen woorden, eisen en wensen komen, maar met Gods Woord. God eren en Hem te danken voor Zijn gaven in mensen komt ook uit in respect voor mensen die Hij stuurt, dus voor ambtsdragers. Wees niet te eigenwijs en roddel/klets niet over hun tekortkomingen. Zo ondermijn je hun gezag. Bid liever voor ambtsdragers. Dat is veel meer tot zegen en het bouwt ook de gemeente op. Dit is ook een manier om hun gezag te erkennen. Spreek met elkaar over de dienst van God. Lees bijv. Paulus' brieven aan Timotheüs en Titus, waarin God veel regels geeft voor ambtsdragers. Omgekeerd hebben ambtsdragers de opdracht om trouw hun dienst te vervullen naar het voorbeeld van Jezus Christus. Niet om gediend te worden, maar om te dienen. Van beide kanten gaat deze band tussen ambtsdragers en gemeente helaas soms wel eens

stuk. Het is zo belangrijk om Christus als belangrijkste voor ogen te houden en niet onze eigen wensen!

Vraag 8

Je eert de Heere Jezus door je te bekeren en je leven in Zijn dienst te stellen. Je richt je op Hem en je spreekt goed van Hem. Mensen om je heen merken dat je niet meer voor jezelf leeft, maar voor een Ander. Het volk leerde door deze geschiedenis dat God alle macht heeft en dat Hij niet is veranderd sinds Egypte. Ook daar leidde Hij hen door het water heen. God geeft Zijn opdracht, maar doet dat met macht en trouw. Jezus heeft duidelijk gezegd dat je, wanneer je in je leven Zijn geboden houdt, laat zien dat je Hem lief hebt (zie Joh. 14:15). Hij vraagt geloof en gehoorzaamheid. Hierdoor eer je de Heere Jezus. Een gedenkteken plaatsen is ook iets wat wij in onze tijd kunnen doen (zie onderdeel C hierboven). Het is tot Gods eer als we Zijn daden gedenken.

Vraag 9

Mochten nog niet alle vragen beantwoord zijn, dan kan je er een naslagwerk bijpakken. Mogelijk kan iemand het antwoord opzoeken en meenemen naar de volgende keer als jullie met de vereniging bij elkaar komen.

E) Extra voorbereiding

Wil je als creatieve opdracht een gedenkteken met elkaar maken, zorg dan voor geschikt materiaal en knutselspullen. Misschien dat de zondagschool nog materiaal heeft!